30/03/2019

Κυρά Σαρακοστή και παιδί

/ Νέοι και Εκκλησία

Του π. Γεωργίου Χριστοδούλου – Από το βιβλίο «Το ομορφότερο Πάσχα του Αναστάση»

Η Κυρά Σαρακοστή είναι ένα από τα ωραιότερα και παλαιότερα έθιμα της Ελληνικής κοινωνίας που σχετίζονται με τη γιορτή του Πάσχα και συμβολίζουν τις αρετές που πρέπει να καλλιεργήσει ο άνθρωπος. Αποτελεί ένα αυτοσχέδιο ημερολόγιο για την περίοδο της Σαρακοστής ενώ ολόκληρη η παρουσία της Κυράς Σαρακοστής συμβολίζει τη νηστεία και την κατάνυξη των ημερών.

Επειδή παλιά δεν είχαν τα σημερινά ημερολόγια για να μετρούν το πέρασμα της νηστείας, δημιούργησαν την κυρά Σαρακοστή για να μετρούν αλλά και για να τους υπενθυμίζει τα πάθη που πρέπει να κόψουν ή να ελαττώσουν. Έπαιρναν δηλαδή ένα χαρτί και ζωγράφιζαν την Σαρακοστή με μορφή μοναχής (ο

μοναχισμός συμβολίζει την εγκράτεια και η λέξη «νηστεία» ταίριαξε καλύτερα στον γυναικείο μοναχισμό).

Η κυρά Σαρακοστή είχε φουσκωτό φόρεμα για να χωράει τα εφτά πόδια, ένα για κάθε εβδομάδα μέχρι το Μεγάλο Σάββατο.

Είχε εφτά πόδια, ένα για κάθε βδομάδα της Σαρακοστής.

Οι επτά (7) εβδομάδες (κάθε βδομάδα και γιορτή) της Μεγάλης Σαρακοστής είναι οι
ακόλουθες:

1η Κυριακή της Ορθοδοξίας
2η Κυριακή του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά
3η Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως
4η Κυριακή του Αγίου Ιωάννη της Κλίμακας
5η Κυριακή της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας
6η Κυριακή των Βαΐων
7η Κυριακή του Πάσχα

*Την παραμονή των Κυριακών της Σαρακοστής κόβουμε τα ποδαράκια.

Δεν της έβαζαν στόμα γιατί αντιπροσώπευε τη νηστεία της τροφής αλλά και τα άσχημα λόγια που βγαίνουν από το στόμα του ανθρώπου προς τους άλλους.

Τα χέρια της ήταν σταυρωμένα από τις πολλές προσευχές και συμβολίζουν τη σωφροσύνη και τη σεμνότητα.

Δεν είχε αυτιά διότι πολλές φορές αυτά που ακούμε μας αναστατώνουν, τα επεξεργαζόμαστε και αμαρτάνουμε.

Η προσευχή που ακούγεται περισσότερο τη Μεγάλη Σαρακοστή και συνδέεται με
τους συμβολισμούς της κυρά Σαρακοστής, είναι αυτή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου που μας προτρέπει σε πόλεμο εναντίον του κακού μας εαυτού και καλλιέργεια των αρετών και των χαρισμάτων καθώς και τον σεβασμό προς τον πλησίον μας.

Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου,
πνεῦμα ἀργίας, περιεργείας, φιλαρχίας
καὶ ἀργολογίας μή μοι δῷς.
Πνεῦμα δὲ σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης,
ὑπομονῆς καὶ ἀγάπης, χάρισαί μοι τῷ σῷ δούλῳ.
Ναί, Κύριε Βασιλεῦ, δώρησαί μοι τοῦ ὁρᾶν τὰ ἐμὰ πταίσματα,
καὶ μὴ κατακρίνειν τὸν ἀδελφόν μου,
ὅτι εὐλογητὸς εἶ, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τα παιδιά λατρεύουν τη μάθηση μέσω παιχνιδιού ή μιας χειροτεχνίας. Επίσης, έχουν
αντιληπτική ικανότητα μεγαλύτερη απ’ ότι πιστεύουμε εμείς οι ενήλικες για εκείνα.

Ο γνωστός συγγραφέας και οικογενειακός θεραπευτής Γέσπερ Γιουλ διαπιστώνει ότι
εννιά στις δέκα φορές τα παιδιά συνεργάζονται. Είναι λοιπόν μια ευκαιρία να

δημιουργήσουμε με τα παιδιά μας μια κυρά Σαρακοστή, ενεργοποιώντας και την κιναισθητική αντίληψή τους(γνώση της αίσθησης του σώματος και των κινήσεων) και ταυτόχρονα να αναλύσουμε τον συμβολισμό της .

Δημιουργούμε…

Μαζί με το παιδί φτιάχνουμε την κυρά Σαρακοστή και διδάσκουμε τον συμβολισμό. Η κυρά Σαρακοστή είναι φτιαγμένη από μισό κιλό αλεύρι, ένα κουτάλι αλάτι και περίπου μισό φλιτζάνι νερό. Την απλώνουμε με πλάστη, της δίνουμε σχήμα με το μαχαίρι και την ψήνουμε στον φούρνο.

* Το αλάτι το προσθέτουμε για να μη χαλάσει. Δεν τρώγεται μετά το Πάσχα.

Ποιηματάκι

Την Κυρά Σαρακοστή
που ‘ναι έθιμο παλιό
οι γιαγιάδες μας την φτιάχναν
με αλεύρι και νερό.

Για στολίδι της φορούσαν
στο κεφάλι ένα σταυρό
μα το στόμα της ξεχνούσαν
γιατί νήστευε καιρό.

Και τις μέρες τις μετρούσαν
με τα πόδια της τα επτά
κόβαν ένα τη βδομάδα
μέχρι να ‘ρθει η Πασχαλιά!

του π. Γεωργίου Χριστοδούλου
Από το βιβλίο «Το ομορφότερο Πάσχα του Αναστάση»

Εκ του Ιδρύματος Νεότητος και Οικογένειας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών